

[Helge Madsen.]

Møller fik 3 775 stemmer dengang, manglede der jo endnu noget i at få et kredsmandat, også efter den nye bestemmelse. Men jeg vil heroverfor anføre, at landet som een valgkreds utvivlsomt ville have sikret valget af en personlighed som Christmas Møller.

Man anfører Frankrig og Weimarrepublikken som afskrækkende eksempler på partisplittelse og stadige ministerkriser. Jeg tror ikke, det er valgloven, men utilfredshed med de gamle partier, som skaber trangten til nye, og hvis man gennem valgloven søger at hindre dette, får man splittelsen indenfor de bestående partier. Ministerkriserne skyldes dog mere nationale og økonomiske vanskeligheder, som man ikke har magtet, og navnlig at der dér som her bliver regeret over for meget, end de skyldes valgloven. Henvisningen til England med enkeltmandskredsene og et i hvert fald næsten topartisystem halter også, når den skal underbygge, at dette giver en stabil regering. Vi ved jo, at både nu og under Labour-regeringen er og var regeringens skæbne afhængig af, hvor meget influenza der var i hvert af de to partier. Man anfører Norge og Sverige og siger, at dér har man slet ikke tillægsmandater. Det er rigtigt, men det afgørende er ikke sammenligningen med de andre, det afgørende er, om der ønskes en udvikling herhjemme i retning af større frihed eller det modsatte.

De øvrige ændringer er gennemgået af de tidligere ordførere. Men det er rigtigt, at man for at give et redeligt billede af forslaget også bør nævne de forbedringer, som dette forslag indeholder. Der er f. eks. de ændrede regler for valget; dem kan vi tiltræde ud fra den betragtning, at når man har udstået sin straf, er mellemværendet mellem borger og samfund afgjort. Der er spørgsmålet om de 10 000 underskrifter, og det er rigtigt, at det er et væsentlig mindre krav i dag i forhold til vægertallet, end da retsforbundet i 1924 og i 1926 samlede de 10 000 underskrifter. Men det må til gengæld indrømmes, at de skærpede krav til attesterne betyder en sådan forøgelse af det rent manuelle arbejde, at det ikke kan siges at være en reel lettelse.

Jeg hilser den nye fordeling af kredsmandaterne med tilfredshed. Denne ændring sikrer også de mindre partier mulighed for

kredsmandater, selvom det ikke er så let, som det ærede medlem hr. Kristen Amby lod skinne igennem. (*Kristen Amby*: Man skal bare have nogle stemmer, det er hele hemmeligheden!). Det er rigtigt, man skal have stemmerne.

Det er rigtigt, at ude i vestre storkreds ville vi få et kredsmandat, men vi havde et tillægsmandat i forvejen, så det er ikke sådan, at det nye forslag forærer os et mandat ekstra, men det giver os et kredsmandat, hvor vi tidligere havde et tillægsmandat. (*Kristen Amby*: Ja, det sikrer partiet et mandat!). Ja ja. Og dette, at kredsmandaternes antal øges, betyder — det indrømmer jeg — et skridt i retning af den direkte forbindelse mellem vælgere og repræsentant, som også vi finder er af værdi.

Fordelingen af tillægsmandater mellem amtskredsene, som også i højere grad tilgodeser de mindre talstærke amter, ser vi ligeledes på med sympati.

Brevstemmerne har været en del diskuteret både i dag og i kommissionen. Man kunne — som man gør det andre steder — have fastholdt afstemningsdagen som valgdag og så fundet sig i, at opgørelsen måtte trække ud i nogle dage, men under hensyn til, at det allerede tidligere har været sådan, at sømænd og fiskere har stemt før valgdagen, er den foreslåede ordning med at spænde valget over flere dage vel nok den rimeligste; man beholder i hvert fald så valgaftenens endelige opgørelse af valget.

Sygestemmerne blev ikke drøftet meget i kommissionen, og det er et spørgsmål, om der bliver bedre tid dertil i udvalget — der bliver måske oven i købet dårligere tid til det end i kommissionen. De betragtninger angående sygestemmerne, som er fremsat her, vil vi tilslutte os — det er dog vist ikke sikkert, at man kan nå til et resultat også på det punkt.

Jeg har peget på de øgede krav, som efter vor opfattelse må stilles til en valglov under den nye forfatning, og vi kan ikke gå med til en valglov, som på et vigtigt punkt betyder en udvikling i modsat retning af det, vi ønsker. Vi håber dog endnu, at man i udvalget vil kunne nå til et forslag, som i hvert fald ikke stiller nye bevægelser ringere, end den nugældende valglov gør.

Formanden: Jeg skal her afbryde forhandlingen.